

TIEN JAAR GELEDEN OVERLEED PROF. RAYMOND LEMAIRE
(28 MEI 1921 – 13 AUGUSTUS 1997)

Professor Raymond Lemaire was de neef van professor kanunnik Raymond Lemaire, onze meester en leraar kunstgeschiedenis en oudheidkunde, aan de KU-Leuven. Voor ons was hij “de jonge” Lemaire. Na zijn studies kunstgeschiedenis en oudheidkunde trad hij zeer vlug in de voetsporen van zijn heerroom. Wat ons als jonge studenten vooral boeide was zijn bezorgdheid voor het bewaren van het onroerend erfgoed. Begin 1945 was de oorlog nog niet helemaal achter de rug. Zo bleef de vrees voor nog meer verlies aan relictien uiterst acuut.

Zijn opmerkelijke bekwaamheid in zijn functie als diensthoofd van de dienst Recuperatie van Kunstwerken (van België), een afdeling van de Dienst voor Economisch Recuperatie onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog, opende voor hem de deuren van de Unesco. Hier werd hij aangesteld als adviseur bij de restauratie van verscheidene wereldvermaarde monumenten zoals de tempel van Boroboudour, het oude centrum van Jerusalem, de scheve toren van Pisa, de Akropolis van Athene.

Hij zette zich met evenveel ijver persoonlijk in voor het behoud en de restauratie van belangrijke monumenten in zijn thuisbasis Leuven.

De restauratie van het Groot Begijnhof van Leuven was voor hem een grote uitdaging, want voor het eerst in België werd de mogelijkheid geboden een volledige site een nieuwe functie te bezorgen, zonder het historisch kader te verminken. Dank zij de gedrevenheid van zijn opvolgers, en niet het minst van mevrouw Suzanne van Aerscht-Van Haverbeeck, gaf het resultaat aanleiding tot de erkenning als werelderfgoed. Hoewel

Prof. Lemaire kon bogen op een geslaagde restauratie van tientallen kerken, bleef de Leuvense Sint-Jacobskerk nog steeds een zorgenkind.

Ook kon hij niet vermijden dat het middeleeuws uitzicht van het Groot Begijnhof van Leuven ontsierd werd door een wolkenkrabber van bouwpromotor Amelinckx, opgericht pal op de grens tussen Leuven en Heverlee. Lobbywerk tot in de hoogste kringen van het land bleven zonder resultaat.

Ook het bestuur van de toenmalige Geschied- en Oudheidkundige Kring, de voorganger van ons LHG, kaartte herhaaldelijk de geplande miskleun aan. ‘ ..Nu de restauratie van het Groot Begijnhof zo goed vordert en zo eenieders bewondering afdwingt, zou het onverantwoord zijn dat de overheidsdiensten de oprichting zouden toelaten van een flatgebouw dat met zijn massa ieder zicht in het Begijnhof zou bederven (zo werd het beschreven in de Mededelingen van de GOKLO, VIII, 1968, p.60) ‘. In een latere publicatie lezen we (VIII, 1968, 163) : ‘ ... op nauwelijks 250m. in vogelvlucht heeft een maatschappij de bedoeling een flatgebouw van 60m hoog op te richten. In de stad Leuven weet eenieder voldoende wat het herboren Groot Begijnhof betekent, niet het minst voor het toerisme. Maar de geplande woontoren ligt op het grondgebied van de voorstad Heverlee ‘

In het najaar van 1968 groeide enige hoop omdat ons uit goede bron gemeld werd dat de burgemeester van Heverlee de bouwtoelating nog niet had toegestaan. Maar even later vernamen we dat op een interpellatie in de kamer van volksvertegenwoordigers de minister van Openbare Werken De Saeger had geantwoord dat

hij zich niet wilde verzetten tegen de oprichting van de woontoren wegens de noodzaak aan bouwruimte in en rond de stad. De reactie van Prof. Lemaire was scherp en wees erop dat nog honderden ha bouwgrond beschikbaar lagen voor de bouwlustigen. Maar door ongecontroleerde hoogbouw wordt het stijlvolle karakter van alle oude wijken in al onze steden onmiddellijk bedreigd (Mededelingen GOKLO, 1968, 275). Het werd later wel duidelijk dat politieke vrienden elkaar geen strobreed in de weg legden. Heverlee kreeg de toelating de toren in te planten, bij een naderende fusie van gemeenten zou Leuven hieruit wel zijn voordeel halen...

Vandaag, juist zoals haast veertig jaar geleden, is de boodschap die wijlen Prof. Lemaire ons gaf, nog steeds even dringend. Steeds weer moeten de bouwheren opnieuw voor hun verantwoordelijkheid geplaatst worden. Steeds weer moeten de ingezetenen, de inwoners, zoals hier, de Leuvenaars, meer fierheid aan de dag leggen tot behoud van het lokaal erfgoed om aan de vervlakking te ontkomen.

Het is een les die het LHG nog steeds voor ogen houdt.

